

Основни икономически и политически решения в ЕС

СЕПТЕМВРИ 2012

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

- Европейската комисия представи проекта на Регламент за възлагане на специфични функции на ЕЦБ във връзка с изграждането на единен банков надзор и проекта на изменение на Регламента за създаване на Европейски банков орган, както и Съобщение на ЕК за пътна карта във връзка с банковия съюз. **България принципно подкрепя идеята за задълбочаване на интеграцията в рамките на еврозоната, включително за създаване на банков съюз, но от друга страна счита, че има много детайли, които следва да бъдат изяснени, и че в обсъждания проект интересите на 10-те държави извън еврозоната, включително и България, не са достатъчно добре защитени.**
- ЕК представи актуална информация за икономическата ситуация, банковия пазар и пазарите на държавни дългове от началото на 2012 г. **България счита, че укрепването на банковия сектор трябва да стане успоредно с прилагането на структурни реформи с цел възстановяване на стабилността и конкурентоспособността в страните, които са най-засегнати от дълговата криза. Поддържа становището, че националните правителства носят отговорност за**

гарантиране устойчивостта на публичните финанси, както и за осъществяването на необходимите структурни реформи.

- Съветът беше запознат с резултатите по отношение регулацията на извършването на банков дейности от небанкови институции, т. нар. „банкиране в сянка“. **За България е съществено важно по-нататъшният задълбочен анализ на банкирането в сянка да бъде извършен на базата на пълния обем от налична статистическа информация. Анализът следва да оцени потенциалните системни рискове, както и размера и влиянието на този сектор във всяка една отделна държава-членка на ЕС.**

ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ РЕШЕНИЯ В ЕС

На първо място, Съветът обсъди последващите действия от юнския Европейски съвет по отношение на банковия съюз като цяло и създаване на ефективен механизъм за единен надзор.

ЕК представи проекта на Регламент за възлагане на специфични функции на ЕЦБ във връзка с изграждането на единен банков надзор и проекта на изменение на Регламента за създаване на Европейски банков орган, както и Съобщение на ЕК за пътна карта във връзка с банковия съюз. Законодателните предложения са резултат от решението на лидерите от еврозоната за създаване на надеждна и ефективна надзорна система за банките от еврозоната, с цел възстановяване на доверието в сектора и като база за предприемане на колективен отговор на кризата (обща схема за гарантиране и за реструктуриране).

Необходими условия за създаването на банков съюз са наличието на единни правила за извършване на финансова дейност и за надзор, прилагането на Базел III стандартите (чрез приемане на пакета CRD IV), изготвяне на рамка за реструктуриране и актуализация на

директивата за схемите за гарантиране на депозити, чиито стандарти ще се прилагат за 27-те държави-членки. Тази рамка обаче няма да бъде достатъчна за функционирането на банков съюз, като ще бъде необходима допълнителна интеграция на надзорните правила и създаване на единен фонд за реструктуриране.

Законодателното предложение за единен банков надзор ще се отнася за държавите-членки от еврозоната и ще възлага отговорност на ЕЦБ за надзора на банките в еврозоната. Предлага се мрежа за сътрудничество между ЕЦБ и националните надзори от еврозоната, като ежедневиият надзор ще се осъществява съвместно от ЕЦБ и националните надзори. От националните надзори към ЕЦБ ще бъдат прехвърлени точно определени надзорни задачи, а останалите (главно такива, несвързани с финансовата стабилност – защита на потребителите, борба срещу прането на пари и др.) ще се запазят на национално ниво.

ЕК счита, че ако системно важните финансови институции се надзират от ЕЦБ, а останалите – от националните надзори, ще се създаде двустепенна надзорна система и това ще фрагментира пазара. В тази

връзка се предлага преходен, поетапен период на въвеждане на единния банков надзор. Предлага се създаването на специален надзорен съвет в ЕЦБ.

Механизмът ще бъде отворен за държавите-членки извън еврозоната, които биха искали да се присъединят. Предлага се тясно сътрудничество с държавите-членки извън еврозоната.

ЕК прикани да се постигне съгласие по законодателните предложения преди края на годината, за да може единният банков надзор да стартира ефективно от 01.01.2013 г.

България принципно подкрепя идеята за задълбочаване на интеграцията в рамките на еврозоната, включително за създаване на банков съюз с цел преодоляване на натрупания в еврозоната дисбаланс.

Една бъдеща надзорна рамка в банковата сфера на ниво еврозона, като основен елемент от евентуален банков съюз, би следвало да позволи запазване на национални дискреции за прилагане на надзорни политики и механизми, адаптирани към спецификите на отделните държави-членки. Това е от ключово значение за страни като България, чиито банкови системи са доминирани от дъщерни дружества на банки от еврозоната и които са съумели (именно използвайки възможностите за дискреции

в съществуващите общоевропейски правила на банковата дейност) да запазят стабилността на банковите си системи.

България счита, че създаването на обща европейска схема за гарантиране на депозитите (СГД) и единен фонд за реструктуриране трябва да бъде разглеждано на по-късен етап и едва след като всяка участваща държава постигне добре капитализирана и функционираща национална СГД, респективно фонд за реструктуриране.

Засилването на интеграцията между страните от еврозоната не трябва да бъде за сметка на сегментация на единния вътрешен пазар на финансови услуги, обхващащ всички 27 държави-членки на ЕС. Следва да се предвидят достатъчно предпазни механизми за функционирането на единния вътрешен пазар, и по-специално за държавите-членки извън еврозоната.

България счита определения срок за стартиране на единен надзорен механизъм от 2013 г. и ефективен надзор над всички банки от 2014 г. като нереалистичен и твърде кратък.

България, както и всички останали държави-членки извън еврозоната подчертават, че предложената опция за присъединяване към механизма не е задоволителна, тъй като не предоставя баланс между компетенции и отговорности – прехвърлят се компетенции, като се

запазват отговорности. Настояваме присъединяващите се държави-членки да имат роля в процеса на вземане на решение.

ЕК и ЕЦБ приемат да работят по подобряване на опцията.

По отношение на процеса на вземане на решения от ЕБО България, както и Швеция, Полша, Обединеното кралство, Чехия и Унгария са на мнение, че предложеният механизъм не е балансиран, тъй като се дава възможност един надзор да има постоянно блокиращо малцинство или квалифицирано мнозинство. ЕК приема да се работи в бъдеще по въпроса за намиране на по-добър баланс.

България, Швеция и Полша определят като неприемливо ЕЦБ да има компетенции по отношение на макропруденциалните инструменти, като настояват това да се запази на национално ниво.

На второ място, ЕК представи икономическата ситуация и последните развития на банковия пазар и пазарите на държавни дългове от началото на 2012 г. След по-висок от очаквания БВП за първото тримесечие на 2012 г., през второто е наблюдаван спад на реалния БВП в размер на 0.2% за еврозоната и 0.1% за ЕС. Настоящите индикатори показват по-нататъшен спад в БВП през третото тримесечие. Наблюдава се материализиране на

някои от рисковете, посочени в пролетната прогноза. ЕК е занижила очакванията си за растеж през 2013 г. спрямо пролетната си прогноза. Възстановяването се очаква да започне по-късно от предвиденото. Напрежението в банковия сектор е нараснало, като това е наложило в някои държави-членки да се предприемат допълнителни мерки за фискална консолидация.

ЕЦБ определи като основен риск на пазарите риска от невъвеждане на оповестените мерки. ЕЦБ счита, че програма за покупка на дългове може да осигури само временна финансова подкрепа и се надява това да бъде „фактор, променящ движението на пазара“.

България счита, че укрепването на банковия сектор трябва да бъде придружено с прилагането на необходимите структурни реформи, с цел възстановяване на стабилността и конкурентоспособността в страните, които са най-засегнати от дълговата криза. Според нас националните правителства носят отговорност за гарантиране устойчивостта на публичните финанси, както и за осъществяването на необходимите структурни реформи.

На трето място, Съветът беше запознат с извършената работа по отношение регулацията на извършване на банкови дейности от небанкови институции, т. нар. банкиране в сянка. Банкирането в сянка не е напълно нерегулиран сектор в ЕС, а идеята е да има

сходимост в регулациите, прилагани към различни лица, извършващи еднакви или близки дейности. По този начин ще бъде елиминиран и регулаторния арбитраж. По темата се работи и на глобално ниво в рамките на Борда за финансова стабилност. Оценката на банкирането в сянка следва да се извърши, като се вземе под внимание ефекта му върху реалната икономика и върху дейността на банките.

Фондовете на паричния пазар се очертават като основните субекти, за които е необходимо уеднаквяване на регулациите, а фондовете, инвестиращи в индекси (ETF), са дефинирани като възможни източници на риск за финансовата стабилност. Необходимо е да се обърне внимание и на заемането, обезпечено с ценни книжа и на репо операциите, както и на секюритизацията.

ЕК възнамерява да направи законодателно предложение по темата през 2013 г.

ЕЦБ подкрепи идеята да се въведат пруденциални изисквания за фондовете на паричния пазар, както и да се приложат определени разпоредби от Директивата за капиталовите изисквания и за компании, приемащи депозити. Тя предложи относно заемането, обезпечено с ценни книги и репо операциите да се подобри оповестяваната информация на този етап. предложи да се създаде и орган за по-надеждно събиране на данни – търговски регистър на ниво ЕС.

На заседанието бе постигнато съгласие по общите принципи на бъдещата работа.

България споделя мнението, че на този етап е все още твърде рано да се очертаят законодателни инициативи на ниво ЕС по отношение на сектора на банкиране в сянка. Препоръчването на вида регламентиране на банкирането в сянка, както и институциите и дейностите, които да са предмет на законодателни решения, следва да бъде резултат от задълбочен анализ на сектора и идентифициране на присъщите системни рискове. В допълнение, за определянето на специфични регулаторни политики, които да адресират банкирането в сянка, е необходимо да се вземат предвид националните специфики, които произтичат едновременно от развитието на нивото на финансово посредничество и рисковете, което то поставя за финансовата система.

Съществено важно е по-нататъшният задълбочен анализ на банкирането в сянка да бъде извършен на базата на цялата налична статистическа информация. Анализът следва да оцени потенциалните системни рискове, които произтичат от сектора на банкирането в сянка, както и от размера и влиянието на този сектор във всяка една отделна държава-членка на ЕС.

На четвърто място, Съветът обсъди представителството на развитите държави от ЕС в

Изпълнителния съвет на МВФ. През 2010 г. лидерите на G-20 и Съветът на управителите на МВФ поеха ангажимент за реформа на квотите на МВФ и управлението. Важен елемент от реформата е да се увеличи представителството на нововъзникващите икономики и развиващите се държави в Изпълнителния съвет на МВФ чрез намаляване с две места на представителите на развитите европейски държави. Намалението трябва да се случи не по-късно от първите избори за изпълнителни директори, след като реформата за квотите влезе в сила. Малко вероятно е да се очаква САЩ да ратифицират предложенията за реформи преди предстоящите президентски избори. Може да се очаква САЩ да направи това веднага след изборите, което

би поставило Европа в неизгодна позиция спрямо международните ѝ партньори. Към момента няколко държави-членки на ЕС са предприели действия и кумулативно е постигнато намаление от 1.64 места.

България е твърдо убедена, че е необходимо да продължат усилията за допълнително намаление на европейското представителство в Изпълнителния съвет на МВФ с още 0.36 места. Ние сме готови да разгледаме всички възможности, които биха осигурили постигането на поетия ангажимент.

ВЛИЯНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ РЕШЕНИЯ В ЕС ВЪРХУ РАЗВИТИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ ПАЗАРИ

Към 19 септември еврото се разменя за 1.30 щатски долара и 0.80 британски паунда, като през последните два месеца общата валута регистрира тенденция на почти постоянно засилване спрямо останалите валути, след достигнато своеобразно дъно към средата на месец юли. За движението допринесоха поредица от новини от двете страни на океана, като с най-голяма тежест бяха изказванията на председателя на ЕЦБ Марио Драги. В края на юли той обяви готовност „да направи всичко по силите си, за да защити еврото“, с което даде старт на възстановяването на общата валута. В началото на септември той подкрепи обещанието си с решението ЕЦБ да започне програма за изкупуване на краткосрочни ДЦК на държави в затруднение. Скоро след това германският конституционен съд одобри създаването на Европейския стабилизационен механизъм, което допълнително вдъхна доверие в общата валута. Положително се отрази също така победата на про-европейските партии в Холандия. Доларът от своя страна загуби позиции заради обявената от председателя на Федералния резерв трета програма за количествено разхлабване и други нестандартни мерки.